

Kommunstyrelsen
Kennet Julin
Epost: kennet.julin@vasteras.se

Kopia till
"[Skriv text här]"

Kommunstyrelsen

Avveckling av flygplatsverksamhet

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

1. Som bolagsspecifikt ägardirektiv till Nya Västerås Flygplats AB utfärda att instrumentflygplatsverksamheten samt all annan verksamhet som bedrivs inom bolaget ska upphöra och vara avvecklade senast den 31 december 2022.
2. Som bolagsspecifikt ägardirektiv till Västerås Flygfastigheter Aktiebolag utfärda att de delar av instrumentflygplatsverksamheten som ägs eller bedrivs i Västerås ska upphöra och vara avvecklade senast den 31 december 2022. Direktivet avseende avveckling i denna del avser inte den fasta egendomen.
3. Nya Västerås Flygplats AB samt Västerås Flygfastigheter Aktiebolag får genom detta beslut i bolagsspecifikt ägardirektiv att till Västerås Stadshus AB senast den 1 oktober 2020 redovisa sina avvecklingsplaner för verksamhet som bedrivs i Nya Västerås Flygplats AB och de delar av verksamheten i Västerås Flygfastigheter Aktiebolag som omfattas av punkt 2.
4. Som bolagsspecifikt ägardirektiv till Västerås Stadshus AB utfärda att bolaget fortlöpande ska informera kommunstyrelsen om avvecklingsprocessens fortskridande enligt punkten 1–2 i detta beslut samt fastställa en rapporteringsrutin mellan bolaget och de berörda dotterbolagen som tillförsäkrar bolaget en löpande rapportering avseende avvecklingsprocessen.
5. Som sitt ställningstagande godkänna att Västerås Stadshus AB, när verksamheten i Nya Västerås Flygplats AB avvecklats, får avveckla bolaget Nya Västerås Flygplats AB.
6. Godkänna att Västerås Stadshus AB ändrar bolagsordning för Nya Västerås Flygplats AB med avseende på verksamhetsföremål och ändamål och som är nödvändiga i förhållande till avvecklingen av verksamheten inom bolaget.
7. Kommunstyrelsen ska inom ramen för ordinarie redovisningsprocess särskilt rapportera om hur avvecklingsprocessen fortskrider och återrapportera till kommunfullmäktige, när avvecklingen enligt punkten 1–2 är genomförd och avslutad.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del och under förutsättning att fullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag

1. Uppdra till stadsdirektören att följa avvecklingen och vidta åtgärder för rapportering till kommunstyrelsen inom ordinarie redovisningsprocess samt inom ramen för koncernsamordningen stödja avvecklingsprocessen.
2. Uppdra till stadsdirektören att utreda behov av följdändringar i stadens styrande dokument som avser policys, program, handlingsplaner och andra riktlinjer med anledning av fullmäktiges beslut. Utredningen ska återrapporteras senast den 30 december 2020.

Ärendebeskrivning

Västerås Stadshus AB styrelse beslutade 2019-11-20 att ta fram en faktabaserad sammanställning för flygplatsområdet.

Den faktabaserade sammanställningen för flygplatsområdet redovisades på Västerås Stadshus AB styrelse 2020-02-19. Västerås Stadshus AB styrelse fattade den 2020-03-18 beslut om att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare åtgärder.

I den faktabaserade sammanställningen kring flygplatsområdet framgår med tydlighet att Nya Västerås Flygplats AB inte kommer att uppnå sitt ägardirektiv som beslutades i kommunfullmäktige den 2017-09-07.

Ägardirektiv för Nya Västerås Flygplats AB fastställer följande i punkt 10.2:

- Bolagets resultat efter finansnetto ska vara bättre än -20 mnkr år 2019.
- Från och med 2021 ska bolagets resultat efter finansnetto vara bättre än -15 Mkr.
- Från och med 2025 ska bolaget helt kunna drivas på affärsmässiga grunder

Nya Västerås Flygplats AB redovisade ett resultat efter finansnetto på -23,6 mnkr för 2019. Avvikelsen från Ägardirektivet uppgår till - 3,6 mnkr 2019.

Bolaget redovisar i sin budget för 2020 ett resultat efter finansnetto på -24,5 mnkr och i sin budgetram 2021 ett resultat efter finansnetto på -25,5 mnkr. Avvikelsen från Ägardirektiv under 2021 kommer då att uppgå till - 10,5 mnkr.

Långtidsprognosen för Nya Västerås Flygplats AB indikerar ett resultat efter finansnetto på -29,3 mnkr år 2025 vilket innebär att avvikelsen kommer att öka ytterligare från ägardirektivet.

Flygverksamhetens affärsmodell i Västerås innefattar både verksamheten i Nya Västerås Flygplats AB samt Hässlödelen i Västerås Flygfastigheter Aktiebolag.

De materiella tillgångarna består till största delen av mark, byggnader och tekniska installationer som ägs av Västerås Flygfastigheter Aktiebolag. Nya Västerås Flygplats AB hyr de materiella tillgångarna av Västerås

Flygfastigheter Aktiebolag. Båda bolagen ägs av Västerås Stadshus AB till 100 % som i sin tur ägs till 100 % av Västerås Stad.

Eftersom flygplatsverksamheten omfattar två olika verksamheter har en pro forma resultaträkning upprättats som visar Nya Västerås Flygplats AB tillsammans med Hässlö delen av Västerås Flygfastigheter Aktiebolag, således hela flygplatsverksamheten.

Pro forma resultaträkningen visar att de båda verksamheterna tillsammans genererar en förlust 148 mnkr för perioden 2020–2025. Förutom förlusten finns ett behov av investering i landningsbanan på ytterligare 80–120 mnkr under den aktuella perioden. I Nya Västerås Flygplats AB finns ett investeringsbehov på motsvarande 26,5 mnkr under motsvarande perioden. Det finns även ett behov av investeringar i byggnaderna kring flygplatsterminalen på sikt. Dessa investeringar finns varken upptagna i långtidsprognosen för Nya Västerås Flygplats AB eller Västerås Flygfastigheter Aktiebolag.

Beslutsmotivering

Nya Västerås Flygplats uppfyller inte sina ägardirektiv och inget tyder på att de kommer att uppfyllas i bolagets framtida prognos. Det framgår istället tydligt att diskrepansen mellan bolagets resultat och ägardirektiv kommer att öka i framtiden.

Kostnaderna för att driva Nya Västerås Flygplats AB är kopplade till att bolaget är en instrumentflygplats.

En flygplats klassificeras som instrumentflygplats när en instrumentinflygningsprocedur är etablerad och erforderlig utrustning är installerad och godkänd för operativt bruk till minst en banriktning. Detta möjliggör att flygplatsen kan drivas som en allmän flygplats eller militär flygplats som upplåtits för civil luftfart, och där flygtrafikledningen utövas av personal som är godkänd för sådan ledning. I den faktabaserade sammanställning kring flygplatsområdet framgår det i bilaga 2 att kostnaderna för att upprätthålla en instrumentflygplats uppgår till drygt 30 mnkr per år.

Bolagets intäkter är i praktiken bara kopplade till antalet passagerare som använder flygplatsterminalen. Bolaget tillhandahåller en landningsbana för ett antal flygskolor och privata aktörer vilka är de som till största delar använder landningsbanan. Dessa aktörer betalar marginellt för utnyttjande av landningsbanan men betalar för hyra av lokaler till Västerås Flygfastigheter Aktiebolag.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås att fullmäktige lämnar ett bolagsspecifikt ägardirektiv till Nya Västerås Flygplats AB att avveckla instrumentflygplatsen samt all annan verksamhet inom bolaget. Med hänsyn till rådande verksamhet och avtal kan en avveckling senast vara genomförd sista december 2022, det föreslås därför bli tidsramen för processen.

I samband med en avveckling av instrumentflygplatsen så avvecklas i praktiken även bolaget Nya Västerås Flygplats AB. När den verksamhetsmässiga avvecklingen inom bolaget är genomförd återstår för

Västerås Stadshus AB, som aktieägare, att hantera det kvarvarande bolaget. Fullmäktige föreslås därför att redan nu ge moderbolaget sitt ställningstagande att Nya Västerås Flygplats AB får avvecklas som bolag när den verksamhetsmässiga avvecklingen är genomförd. Genom detta beslut har fullmäktige hanterat sitt obligatoriska ställningstagande som en avveckling medför.

Västerås Flygfastigheter Aktiebolag som ägare av utrustningen för den instrumentflygplatsen behöver också genomföra viss avveckling kopplat till förändringen inom Nya Västerås Flygplats AB. Därför föreslås följaktligen att fullmäktige även lämnar ett bolagsspecifikt ägardirektiv om avveckling även i denna del. Avvecklingen avser i denna del endast utrustning och annat direkt kopplat lös egendom samt fastighetstillbehör och i förekommande fall därmed sammanhängande avtal, tjänster med mera

Inom ramen för kommunkoncernen finns ett tydligt ansvar och rollfördelning mellan den primärkommunala organisationen och den bolagsrättsliga koncernen. Kommunfullmäktige kan i egenskap av sin behörighet kring mål och riktlinjer lämna ägardirektiv till bolagen. Bolagen har sedan genom styrelsen en självständig roll och självständigt ansvar för att bedriva verksamheten utifrån ägarens vilja och uttryckta inriktning. Avvecklingen i operativt hänseende måste därför ligga inom ramen för respektive bolag att ansvara för och hantera. I denna process kommer bolagen behöva genomföra nulägeskartläggningar, en form av avvecklingsbesiktning (due diligence), och utifrån dessa ta fram avvecklingsplaner och processer för att på ett affärsmässigt och kontrollerat sätt uppfylla de bolagsspecifika ägardirektiven. En avveckling påverkar såklart personer och verksamheter med direkt och indirekt anknytning till verksamheten. Bolagen kommer behöva kraftsamla för att genomföra avvecklingen på ett så bra sätt som möjligt. I detta ligger ansvaret på styrelsen och den verkställande ledningen.

I avvecklingsprocessen kan det bli nödvändigt med att ändra i Nya Västerås Flygplats AB:s bolagsordning. Det för att bland annat verksamhetsföremål och det kommunala ändamålet ska varje i linje med bolagets verksamhetsmässiga inriktning. Fullmäktige föreslås därför godkänna att Västerås Stadshus AB får göra nödvändiga justeringar i bolagsordningen.

Inom ramen för bolagskoncernen har Västerås Stadshus AB enligt bolagsordningen ett uppdrag att ha uppsikt över bolagen i koncernen och svara för ekonomisk och verksamhetsmässig uppföljning. I ärenden föreslås därför att de avvecklingsplaner som tas fram av bolagen, utifrån givna ägardirektiv, ska redovisas för Västerås Stadshus AB. Västerås Stadshus AB ska även fastställa en rutin för löpande rapportering från berörda dotterbolag för att kunna uppfylla sin uppgift enligt bolagsordning och för att kunna vidareförmedla relevant information till kommunstyrelsen.

Även om avvecklingen följs upp inom bolagskoncernen är det viktigt att kommunstyrelsen och kommunfullmäktige får återkommande rapportering kring avvecklingsprocessen. Styrelsen och nämnd ska följa fullmäktiges direktiv kring återrapportering, det följer av såväl kommunallag som gällande arbetsordning. Därför föreslås även att fullmäktige lämnar ett direktiv till Västerås Stadshus AB att hålla kommunstyrelsen informerad om

avvecklingsprocessen. Likaså föreslås att fullmäktige till kommunstyrelsen lämnar ett uppdrag att kommunstyrelsen inom ramen för den ordinarie redovisningsprocessen särskilt ska redovisa hur avvecklingsprocessen fortskrider samt när avvecklingen är verkställd.

För att stödja bolagen kan det bli nödvändigt med en förstärkt närvaro och samverkan inom ramen för koncernsamordningen på förvaltningsnivå. Kommunstyrelsen föreslås därför att för egen del ge stadsdirektören i uppdrag att följa avvecklingen och att i den mån det bedöms nödvändigt inom ramen för kommunsamordningen stödja den praktiska processen.

Det kan även bli nödvändigt att mot bakgrund av avvecklingen göra följdändringar i för staden styrande dokument som policys, program, handlingsplaner och andra riktlinjer som direkt eller indirekt har bäring på den instrumentella flygplatsverksamheten. Inte minst dokument som rör stadsutveckling, kollektivtrafik, transportinfrastruktur etcetera. Stadsdirektören föreslås därför att av kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda behov av nödvändiga justeringar.

Juridisk bedömning

Kommunstyrelsen är behörig att fatta föreslagna beslut i ärendet enligt kommunallagen samt reglemente för kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige är enligt 5 kap. 1 § kommunallagen samt gällande bolagsstyrande dokument behörig att besluta om direktiv för de direkt och indirekt ägda bolagen.

Ekonomisk bedömning

Vid en avveckling av Nya Västerås Flygplats AB uppstår kostnader av engångskaraktär. Kostnaderna är kopplade till de tillgångar som bolaget äger, främst i form av lösöre då bolaget inte äger några fastigheter. Anläggningstillgångarna uppgår 2019-12-31 till 21,8 mnkr.

Vid avveckling kan även vissa kostnader av engångskaraktär uppstå i Västerås Flygfastigheter Aktiebolag. Kostnaderna i Västerås Flygfastigheter Aktiebolag består främst av markanläggningar och markinventarier.

Engångskostnaderna i de båda bolagen kan hållas nere genom försäljningar av tillgångarna, då främst i Nya Västerås Flygplats AB.

Förutom ovan nämnda engångskostnader kan kostnaderna initialt öka i Västerås Flygfastigheter AB. Bolaget går miste om hyresintäkter från Nya Västerås Flygplats AB och vissa andra hyresgäster beräknas flytta från området. I ett värsta fall utfall, om inga nya hyresgäster ersätter de gamla, kan kostnaderna komma att öka med ca 13 mnkr för Västerås Flygfastigheter AB.

Med en genomtänkt avvecklingsplan bör kostnaderna kunna hållas nere då nya hyresgäster ersätter de gamla.

För att genomföra avvecklingen av instrumentflygplatsen och Nya Västerås Flygplats AB tillkommer även vissa konsultkostnader.

Hållbar utveckling

Perspektivet har en mindre påverkan